

RAZVOJ INFORMACIONOG SISTEMA, O STANDARDIMA I DRUGOJ TEHNIČKOJ REGULATIVI

— informacija o početku rada —

U našem društvu već je duže vremena prisutna svest o ulozi i značaju standardizacije u savremenoj tehničko-tehnološki razvijenoj zemlji. Ona predstavlja preduslov za uključivanje u međunarodnu podelu rada i izlazak na svetsko tržište, zaštitu od savremenih oblika diskriminacije u vidu tehničkih barijera u prometu robe i usluga, preduslov za racionalno korišćenje savremenih rezultata nauke i tehnologije, i povećanje proizvodnje kao i obezbeđenje određenog kvaliteta proizvoda i usluga.

Da bi se ubrzao rad na donošenju standarda i propisa tehničke regulative, obezbedila potrebna saradnja zainteresovanih subjekata, koordinacija, zadovoljavajući stepen informisanja o toku rada, te razgraničile kompetencije donosilaca propisa, nesumljivo je potreban savremen i dobro organizovan informacioni sistem. Takav sistem je pogotovu potreban da bi se zainteresovani subjekti u oblasti proizvodnje i razmene dobara i usluga dovoljno kvalitetno i efikasno informisali o postojećim jugoslovenskim i međunarodnim standardima u oblastima od interesa.

U želji da poboljša kvalitet informisanja o standardima i drugoj tehničkoj regulativi, proces rada na donošenju standarda učini efikasnijim, kao i da učini napor ka razgraničenju kompetencija u donošenju propisa Savezni zavod za standardizaciju je pristupio izradi idejnog rešenja informacionog sistema o standardima i drugoj tehničkoj regulativi. Idejni projekat savremenog automatizovanog informacionog sistema završen je i nalazi se na usvajanju. Rad na projektima informacionog podsistema, odnosno prva faza realizacije novog sistema započeće već u 1981. godini.

U vezi sa prethodnim zadužena radna grupa u Saveznom zavodu za standardizaciju smatra da i šira javnost, odnosno korisnici podataka treba da budu upoznati o toku i sadržaju rada na novom informacionom sistemu.

Zbog toga će Savezni zavod za standardizaciju u narednim brojevima svog glasila „JUS informacije“ davati informacije o radu na projektovanju sistema i o usvojenim rešenjima. Takođe će se iznositi problemi u radu sa željom da se između nosilaca posla na projektovanju i korisnika uspostavi saradnja od zajedničkog interesa.

Od čitalaca se takođe očekuju primedbe i sugestije koje bi bile od pomoći u radu na razvoju sistema, a njihov odziv u tom smislu usmeriće Radnu grupu na davanje takvih informacija koje su od najvećeg interesa za korisnike.

Sve eventualne primedbe i sugestije treba uputiti na Grupu za razvoj, koordinaciju, međunarodnu saradnju i informacije Saveznog zavoda za standardizaciju.

MEĐUNARODNO ZASEĐANJE TEHNIČKIH KOMITETA TC 8 I TC 40 U NAŠOJ ZEMLJI

U prostorijama hotela „Libertas“ u Dubrovniku, održano je od 15 – 25. novembra 1980. god., Zasedanje TC 8 za veličine napona, struje i frekvencije i TC 40 za otpornike i kondenzatore za elektronske aparate i uređaje Međunarodne elektrotehničke komisije IEC, u organizaciji Saveznog zavoda za standardizaciju i Jugoslovenskog elektrotehničkog komiteta – JEK.

Svi sastanci su bili dobro pripremljeni, u radu istih je učestvovao veliki broj poznatih eksperata iz celog sveta, uslovi za rad i organizacija su bili uspešno sprovedeni, tako da nije izostao i značajan rezultat u donošenju velikog broja odluka iz navedenih oblasti međunarodne elektrotehničke standardizacije. Naša delegacija je uzela vidno učešće u radu kako na plenarnim zasedanjima tako i u svim radnim grupama. Zadovoljstvo svih učesnika zasedanja u tom pogledu najbolje izražava predlog koji je dat na poslednjem sastanku TC 40 „da se buduća zasedanja ovog komiteta održavaju svake druge godine u Dubrovniku“, nasuprot postojećoj proceduri IEC po kojoj se zasedanja jednog TC održavaju svaki put u drugoj zemlji. Treba istaći da je u radu TC 40 aktivno učestvovao i A.G. Manson, direktor IEC O sistema za ispitivanje kvaliteta elektrosnih komponenata,



dok je u radu TC 8 aktivno učestvovao i L. Autesserre, predsednik Francuskog elektrotehničkog komiteta. Na svečanoj večeri koju je za učesnike zasedanja priredio Jugoslovenski elektrotehnički komitet, prigodne zdravice su održali prof. F. Mlakar, predsednik JEK-a, P.O. Harris, Švedska, predsednik TC 40 i P. de Winter, Holandija, delegat u TC 40.

Na sastancima TC 8, kojim je rukovodio A. Dejou, Francuska, učestvovalo je 22 delegata iz 13 zemalja (Francuska, Italija, Finska, Zapadna Nemačka, Irska, Norveška, Švedska, Engleska, Kanada, SAD, SSSR i Jugoslavija). Naša zemlja je bila zastupljena sa 4 delegata. Usvojena su dva dokumenta za stavljanje na glasanje u okviru 6-mesečnog postupka. Glavna diskusija se vodila oko usvajanja standardnog napona napajanja $230/400\text{ V} \pm 10\%$, koji bi zamenio postojeća dva sistema $220/300\text{ V}$ i $240/415\text{ V}$ u periodu ne dužem od 20 godina. Ostali nazivni naponi za niskonaponske mreže iznad $230/400\text{ V}$ namenjeni su isključivo za instalacije teške industrije i u velikim komercijalnim zgradama. Formirana je radna grupa koja treba da prouči potrebe u vezi sa standardizacijom napona na mestu upotrebe u odnosu na napon na priključcima izvora energije napajanja. TC 40 je radio u 3 odvojene sekcije: za otpornike, za kondenzatore i kombinovane RLC elemente za radiofrekvencijske smetnje. Na plenarnim sastancima, kojima je rukovodio P.O. Harris, Švedska, tretirana su i zajednička pitanja pakovanja i obeležavanja. Osim 6 plenarnih sastanaka radovi su se odvijali i u 6 radnih grupa. Sastancima je ukupno prisustvovalo 48 delegata iz 13 zemalja (Engleska, Francuska, Zap. Nemačka, Italija, Švedska, Holandija, Finska, Poljska, Kina, Japan, Australija, SAD i Jugoslavija). Naša zemlja je bila zastupljena sa 8 delegata. Ukupno je razmatrano 67 tačaka dnevnog reda, pripremljeno je 53 radnih dokumenata za vreme zasedanja, usvojeno je 16 dokumenata za stavljanje na glasanje u okviru 6-mesečnog postupka i 1 dokument na glasanje u 2-mesečnom postupku.

PROMENA SEKRETARA TO-60 ZA SNIMANJE I REPRODUKOVANJE SLIKE I ZVUKA I SEKRETARA TPO-60B ZA SNIMANJE I REPRODUKOVANJE SLIKE JUGOSLOVENSKOG ELEKTROTEHNIČKOG KOMITETA JEK

Na predlog „Televizije Beograd“ OOUR Tehnika i veze koja drži sekretarijate Tehničkog odbora TO-60 za snimanje i reprodukovanje slike i zvuka i Tehničkog pododbora TPO-60 B za snimanje i reprodukovanje slike, Jugoslovenskog elektrotehničkog komiteta, izvršena je promena sekretara i to za novog sekretara TO-60 imenovan je Borivoje Srećković, dipl. ing. a za novog sekretara TO-60B Bogoljub Lacković, dipl. ing.

Jugoslovenski elektrotehnički komitet zahvaljuje dosadašnjem sekretaru TO-60 drugu Miloradu Marjanoviću, dipl. ing. i sekretaru TPO-60B drugu Zoranu Manojloviću, dipl. ing., na uspešnom radu.

PROGRAM 46. GENERALNOG ZASEDANJA IEC U MONTREUX-U, ŠVAJCARSKA 15. – 27. JUNA 1981.

TC 1 – 22-23; GMC – 24-26; TC 9 – 23-26; CMT – 26; SC 12 B – 15-18; TC 16 – 18-20; SC 17D – 15-17;
TC 18 – 24-25; TC 22 – 24-26; SC 22B – 22-24; TC 32 – 26; SC 32A – 24-25; SC 32B – 20-23; SC 32C – 17-19;
TC 33 – 18-20; TC 41 – 17-18; SC 41A – 15; SC 41B – 16; TC 44 – 22-25; TC 47 – 15, 22, 26; SC 47A – 15-25;
SC 47B (u formiranju) – 23-25; TC 48 – 22-23; SC 48B – 15-16; SC 48C – 17-18; SC 48D – 19-20; TC 55 – 15-17;
TC 62 – 22-23; SC 62A – 15-18; SC 62B – 18-22; SC 62D – 18-22; SC 66E – 15-17; TC 76 – 24-26; TC 79 –
– 19-23; Savet – 23; Akcioni komitet – 18, 26.

Napomena: Ovaj program je provizoran i može da podlegne izvesnim izmenama.

ANOTACIJE

NACRTA JUGOSLOVENSKIH STANDARDA I NACRTA NAREDBI O ODREĐIVANJU DRUMSKIH VOZILA, PRIVREDNIH I SPECIJALNIH DRUMSKIH VOZILA I APARATA IZ OBLASTI RADIO-KOMUNIKACIJA, REGISTROVANJA I REPRODUKOVANJA SLIKE I ZVUKA KOJI SE MOGU STAVLJATI U PROMET SAMO AKO SU SNABDEVENI GARANTNIM LISTOM I TEHNIČKIM UPUTSTVOM I.

Nacrte jugoslovenskih standarda i nacрте naredbi koje objavljujemo u ovom broju JUS informacija pripremile su stručne komisije Saveznog zavoda za standardizaciju u čiji su sastav pored stručnjaka Zavoda ušli predstavnici proizvođača, potrošača i zainteresovanih ustanova.

Nacrte standarda iz oblasti radio-komunikacija — mobilni uređaji pripremila je komisija za standarde SZS u saradnji sa Elektronskom industrijom iz Beograda i tehničkim pododborom 12F JEK-a.

Svi tekstovi nacрта standarda i nacрта naredbi su umnoženi i dostavljeni svim članovima komisija — predstavnicima organizacija i institucija da stave svoje primedbe. Danom objavljivanja u JUS informacijama pomenuti nacrti se stavljaju na javnu diskusiju i zainteresovani se obaveštavaju da je:

- rok za dostavljanje primedbi u vezi sa nacrtima standarda **15. mart 1981. godine;**
- rok za dostavljanje primedbi u vezi sa nacrtima naredbi o određivanju drumskih vozila, privrednih i specijalnih drumskih vozila i aparata iz oblasti radio-komunikacija, registrovanja i reprodukovanja slike i zvuka koji se mogu stavljati u promet samo ako su snabdeveni garantnim listom i tehničkim uputstvom i o. **15. decembar 1980. godine.**

Zainteresovani koji nisu primili predloge mogu se obratiti Saveznom zavodu za standardizaciju, odgovarajućoj grupi, Beograd, Slobodana Penezića Krcuna 35, sa zahtevom da im se isti dostave.

IZ GRUPE ZA ELEKTROTEHNIKU

A. iz oblasti sijalica i pribora

- JUS N.E3.828** — Ispitna podnožja G5 i G13 za proveru normalnog rada i trajnosti grla kod fluorescentnih cevi
- JUS N.E3.829** — Ispitna podnožja za proveru normalnog rada i trajnosti kod držača startera

B. iz oblasti radio-komunikacija — mobilni uređaji

- JUS N.N6.261** — Uređaji za signalizaciju. Uređaji za selektivni poziv. Metode merenja. Termini, definicije i opšti uslovi merenja.

JUS N.N6.262 — Uređaji za signalizaciju. Uređaji za selektivni poziv. Metode merenja. Izlazne karakteristike kodera.

JUS N.N6.263 — Uređaji za signalizaciju. Uređaji za selektivni poziv. Metode merenja. Karakteristike dekodera.

JUS N.N6.264 — Uređaji za signalizaciju. Uređaji za selektivni poziv. Metode merenja. Opšta merenja na simuliranim sistemima.

JUS N.N6.265 — Uređaji za signalizaciju. Frekvencije koje se koriste u sistemima tonske signalizacije.

IZ GRUPE ZA GRAĐEVINARSTVO

iz oblasti navoja i elemenata za spajanje

- JUS M.B1.066** — Prednapregnuti vijci sa šestostranom glavom i velikim otvorom ključa, za noseće čelične konstrukcije, klasa izrade C.
- JUS M.B1.067** — Prednapregnuti vijci za tačno naleganje sa šestostranom glavom i velikim otvorom ključa, za noseće čelične konstrukcije, klasa izrade C.
- JUS M.B1.629** — Šestostrane navrtke sa velikim otvorom ključa, za noseće čelične konstrukcije, klase izrade B.
- JUS M.B2.030** — Podloške za noseće čelične konstrukcije, klasa izrade B.
- JUS M.B2.063** — Kose podloške za l-nosače, za noseće čelične konstrukcije, klasa izrade C.
- JUS M.B2.064** — Kose podloške za l-nosače, za noseće čelične konstrukcije. Klase izrade C.

IZ GRUPE ZA POLJOPRIVREDU I ŠUMARSTVO

iz oblasti zaštite drveta

- JUS D.T4.039** — Zaštita drveta. Metoda ispitivanja vatrozaštitnog premaza za drvo

IZ PRAVNE SLUŽBE

N A R E D B A

O određivanju drumskih vozila koja se mogu stavljati u promet samo ako su snabdevena garntnim listom i tehničkim uputstvom, i o najmanjem trajanju garantnog roka i roka obezbeđenog servisiranja za ta vozila.

N A R E D B A

O određivanju privrednih i specijalnih drumskih vozila koja se mogu stavljati u promet samo ako su snabdevena garntnim listom i tehničkim uputstvom, i o najmanjem trajanju garantnog roka i roka obezbeđenja servisiranja za ta vozila.

N A R E D B A

O određivanju aparata iz oblasti radio-komunikacija, registrovanja i reprodukovanje slike i zvuka koji se mogu stavljati u promet samo ako su snabdeveni garntnim listom i tehničkim uputstvom, i o najmanjem trajanju garantnog roka i roka obezbeđenog servisiranja za te aparate.

ODRŽANI SASTANCI

Sastanak Komisije za standarde SZS iz oblasti radio-komunikacija – mobilni uređaji, održan je 25. i 26. novembra 1980. godine u Beogradu u prostorijama SZS. Sastanku su prisustvovali predstavnici Savezne uprave za radio-vezu, RS za saobraćaj SR Srbije, EI-RO „Telekomunikacije, VTI, Zajednice JPTT,

O B A V E Š T E N J E

Obaveštavamo sve zainteresovane da će godišnja pretplata na Bilten „Standardizacija“ za 1981. godinu iznositi 300.– dinara i pozivamo sve zainteresovane da blagovremeno dostave svoje zahteve.

Savezni zavod za standardizaciju
– Prodavnica –

„JUS informacije“ izdaje Savezni zavod za standardizaciju, primerci su besplatni, izlaze dva puta mesečno.

Adresa: Slobodana Penezića Krcuna 35, Beograd.

Telefoni: Centrala 644-066 i 682-099, grupa za rudarstvo i metalurgiju, lokal 348 i 349, grupa za građevinarstvo 304, grupa za hemiju 316 i 315, grupa za mašinstvo i saobraćaj 342, 343, grupa za elektrotehniku 319,

PS za saobraćaj i veze Vojvodine „Istok“ – Beograd, RTZ – Zagreb.

Na sastanku su utvrđeni nacrti mobilne uređaje JUS N.N6.261

JUS informacijama stavljeni na javnu diskusiju.

Doneta je odluka da se na sledećem sastanku Komisije razmotre predlozi JUS standarda:

JUS N.N6.266 – Radio-komunikacije. Mobilni uređaji. Uređaji za signalizaciju. Metode merenja. Verovatnoća pozivanja.

JUS N.N6.270 – Radio-komunikacije. Mobilni uređaji. Uređaji za tajnost. Metode merenja. Termini i definicije.

JUS N.N6.210 – Radio-komunikacije. Mobilni uređaji. Opšte definicije i uslovi merenja.

SASTANCI KOJI ĆE SE ODRŽATI

O b a v e š t e n j e

Ovim putem se obaveštavaju svi zainteresovni da se sledeći sastanci, najavljeni u JUS informacijama br. 19 od 1. oktobra 1980. godine – iz grupe za rudarstvo i metalurgiju – neće održati, i to:

- sastanak Komisije za standarde iz oblasti čeličnih cevi, predviđen za 23. i 25. decembar 1980. godine;
- sastanak Komisije za standarde iz oblasti dimovodnih cevi, predviđen za 22. decembar 1980. godine;
- sastanak Komisije za standarde iz oblasti belog i sivog gvožđa, predviđen za 17. i 18. decembar 1980. godine.

Navedeni sastanci održaće se u prvom tromesečju 1981. godine

320, grupa za poljoprivredu i šumarstvo 346, grupa za bezbednost i zaštitu životne sredine 350, grupa za razvoj, koordinaciju, međunarodnu saradnju i informacije 275, grupa za uređivanje znakova kvaliteta i atestiranje 308, urednik biltena 276.
Standardoteka : 240
Sekretar 290